

Betreft: Procedurenummers AWB 11/2095, 11/296, 11/297

Zitting: 15 april 2014 (ochtendzitting 10.00 uur)

OvRAN versus NBA(voorheen Nivra)

Edelachtbaar College,

Met enige verbazing namen wij kennis van de uitspraak van uw college van 15 februari 2011 waartegen feitelijk beroep. Als enige motivering wordt zonder nader bewijs gesteld dat art. 11 EVRM alleen ziet op het lidmaatschap van privaatrechtelijke verenigingen. Dat is een ernstig misverstand.

◆ Allereerst verwijzen wij naar art. 20 lid 2 van de ook door Nederland getekende Universele Verklaring voor de Rechten van de Mens: *“Niemand mag worden gedwongen tot een vereniging te behoren.”* Zou die duidelijke uitspraak zich beperken tot privaatrechtelijke verenigingen? Dat is onwaarschijnlijk gezien de preambule van die Universele Verklaring. Die richt zich tegen *“tirannie en onderdrukking”* door overheden.

◆ Vervolgens kwam art. 11 EVRM. Lid 1 daarvan is inhoudelijk identiek met art. 20 lid 1 van de Universele Verklaring over vrijheid van vereniging en vergadering. Lid 2 EVRM geeft heel beperkte ontsnappingsopties voor verenigingsdwang. Allereerst moeten die beperkingen *“bij de wet zijn voorzien en in een democratische samenleving noodzakelijk zijn in het belang van de nationale veiligheid, de openbare veiligheid, het voorkomen van wanordelijkheden en strafbare feiten, voor de bescherming van de gezondheid of de goede zeden of de bescherming van de rechten en vrijheden van anderen.”* Deze ontsnappingsopties zijn welbehoorlijk beperkt. Publiekrechtelijke verenigingen zeker voor accountants kunnen nooit onder die uitzonderingen vallen. Waarom oordeelden uw collega's in 2011 dan toch heel anders?

◆ En dan volgt de geciteerde jurisprudentie EHRM. Deze concludeert unaniem en systematisch dat: *“aan het begrip 'vereniging' in artikel 11 EVRM een autonome betekenis toekomt, waarbij de aanduiding in het nationale recht van beperkte waarde is en slechts een vertrekpunt voor de beoordeling vormt”*. Het recente oordeel op 26 June 2012 van de Grote Kamer in *Herrmann v. Germany* bevestigt dat ten overvloede. Voor zover het regulering van beroepen betreft, geeft Le Compte duidelijke criteria: registers onder overheidscontrole zijn toegestaan, verenigingsdwang uitgesloten.

◆ Uit die jurisprudentie concludeert de Raad van State op 9 januari 2008 (LJN: BC1524) bij *“huisarts tegen hagro”* dan ook terecht in rechtsoverweging 2.9.4: *“Uit de uitspraak van het Europees Hof voor de Rechten van de Mens van 29 april 1999, nr. 25088/94, Chassagnou en anderen tegen Frankrijk (NJ 1999, 649), volgt dat het begrip 'vereniging' in artikel 11 EVRM een autonome betekenis toekomt, waarbij de aanduiding in het nationale recht van beperkte waarde is en slechts een vertrekpunt voor de beoordeling vormt.”*

◆ Het bewijs dat die heel beperkte ontsnappingsopties in een democratische samenleving helemaal niet noodzakelijk zijn voor accountants wordt tot slot geleverd door de wet BIG voor medici in art. 14 lid 5: *“Inschrijving in een erkend specialistenregister is niet afhankelijk van het lidmaatschap van de organisatie.”*

Bovenstaande 5 punten verklaren samengevat onze verbazing over uw uitspraak van 15 februari 2011. Over indirecte verenigingsdwang, verboden discriminatie en geschonden eigendomsrechten spreken we maar niet meer gezien de beperkte tijd. Zo ziet u in het kort de reden waarom we ons tot EHRM hebben gewend.

Aan de aanvullende motivering d.d. 6 juni 2013 van de NBA dat minister de Jager stelde dat OvRAN van mening zou zijn dat één PBO strijdig is met art. 11 EVRM, besteden we verder geen aandacht. Allereerst is dat nooit zo gesteld door OvRAN. Juridisch gezien is het Nederlandse PBO begrip immers totaal irrelevant in het kader van verenigingsdwang. Steeds is gesteld dat verenigingsdwang (direct of indirect), verboden discriminatie en schending van eigendomsrechten strijdig zijn met verenigingsdwang bij accountants.

Een volgende zitting gaat over indirecte verenigingsdwang. Gelieve deze pleitnota te voegen bij de processtukken van die zitting. Tot slot nog iets over de redelijke termijn. Deze is sinds de start van deze procedure op 22-10-2008 ruim overschreden. De gebruikelijke schadevergoeding uit dien hoofde lijkt zeer gerechtvaardigd. Dat staat los van de overige schadevergoeding die hier niet aan de orde is.

Conclusie

Hiermee kom ik aan het einde van mijn betoog. Er is sprake van evidente schending van gemeenschapsrecht en internationaal recht. Toewijzing van het verzoek van appellanten om ingeschreven te worden in het register zonder van hen te verlangen lid van NBA te zijn of te worden ligt voor de hand.

Mr. Drs. C.B.A. Spil RMC